

80 steeds meer scholen zijn die bij het eerste gesprek met de ouders folders meegeven van bijlesinstituten. “Dat vond ik zo raar. Je krijgt toch ook niet

voor je operatie van je behandelende chirurg een folder mee voor de hersteloperatie. (...)”

bron: Tom Roggen, *www.human.nl*, 2021

tabel 1

Percentage leerlingen in het voortgezet onderwijs dat betaald aanvullend onderwijs volgt

netto-maandinkomen ouders in euro's (per inkomensklasse)	percentage leerlingen
tot 2.000	14
2.000 - 2.999	14
3.000 - 3.999	21
4.000 - 5.999	22
6.000 - 7.999	29
8.000 of meer	33

bron: Stichting Cito – SEO Economisch Onderzoek, 2019

Opgave 3 De betekenis van muziek voor Syrische vluchtelingen in Nederland

---

tekst 3

Muzikale verbindingen tussen Nederland en Syrië

(...)

Mediatisering¹⁾ en digitalisering

Wat (...) opvalt is de cruciale rol van mediatisering en digitalisering. Waar vluchtelingen in het nabije verleden

5 (...) waren teruggeworpen op dure lange-afstandstelefoongesprekken en trage, onbetrouwbare post, hebben vluchtelingen in de jaren tien en twintig van deze eeuw toegang tot smartphones en het internet. Dit

biedt (...) een scala aan mogelijkheden voor constante (video) communicatie met geliefden over grote afstanden. (...) Muziek, films, series, visuele kunst en ga zo door, zijn vrijwel altijd en gratis toegankelijk en stellen mensen in staat om in een nieuwe context culturele verbindingen te maken en

15

20 te onderhouden (...).

Hierbij gaat het niet alleen om toegang tot allerlei media, maar ook de mogelijkheid tot het creëren van gedeelde ervaringen op afstand. Veel
25 van onze de respondenten leven niet meer in de nabijheid van hun Syrische vrienden. Soms wonen zij nog in Syrië, vaker heeft hun vlucht ze naar verschillende plaatsen op de
30 wereld gebracht. Zo vertelt de 26-jarige Amer dat hij Spotify en YouTube gebruikt om playlists te delen met zijn vrienden in andere delen van Nederland, Duitsland en
35 zelfs de Filipijnen. “Dit geeft me het gevoel dat ik ze nog steeds ontmoet in het echte leven. (...) In Syrië zagen we onze vrienden vaak wel meer dan drie uur per dag, op z’n
40 minst. Nu zijn we ver van elkaar vandaan en houden we contact via sociale media, waarmee we muziek en andere media kunnen delen.”
Al deze voorbeelden laten zien dat
45 muziek (...) kan werken als sociale lijm tussen lotgenoten die (...) een gevoel van collectiviteit kunnen ervaren door muziek. (...)

Culturele spiegels

50 Daarmee komen we op de derde functie. Muziek bindt immers niet

alleen de ‘eigen’ groep samen, maar kan ook een brug tussen verschillende groepen vormen. Een
55 eerste manier waarop dat voor de meeste van onze respondenten gebeurt, is doordat zij Nederlandstalige muziek gebruiken om Nederlands te leren. Hoewel
60 sommigen dit puur instrumenteel inzetten, verworpen de Nederlandse liedjes soms tot culturele spiegels die ze instrueren over de Nederlandse cultuur. Zo noemen zowel Klara (38)
65 als Sama (28) de hit *Leef* van André Hazes junior als grote favoriet. Een van Sama’s Nederlandse vriendinnen deelt zulke liedjes met haar omdat ze langzaam zijn ingezongen en dus
70 gemakkelijk voor haar te begrijpen zijn. Zo deelde ze ook *17 miljoen mensen* van Davina Michelle en Snelle, dat volgens Sama “een heel mooi beeld geeft over Nederlanders,
75 die tolerant zijn en vechten tegen discriminatie en racisme. Dat lied geeft me het beeld dat dit een land is met culturele diversiteit, waar mensen vanuit verschillende delen
80 van de wereld samenleven op een plaats, in harmonie en vrede.” (...)

bron: Julian Schaap en Jaber Mawazini, Sociologie Magazine, maart 2021

noot 1 mediatisering = de toenemende invloed van de media op de samenleving